

СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«РОЗВИТОК АГРАРНОЇ НАУКИ В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ ТА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЗЕМЛЕРОБСТВА»

ПАЛАМАРЧУК ІННИ ІВАНІВНИ

ПОСВІДЧЕННЯ ПРО РЕЄСТРАЦІЮ № 191 ВІД 22.04.2022 Р.

**ПРЕЗИДЕНТ КОНСОРЦІУМУ
ГРИГОРІЙ КАЛЕТНІК**

**9-10 червня 2022 року
Вінниця**

**РЕКТОР УНІВЕРСИТЕТУ
ВІКТОР МАЗУР**

Міністерство освіти і науки України

ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»

Вінницький національний аграрний університет

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Поліський національний університет

Миколаївський національний аграрний університет

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж

Вінницького національного аграрного університету»

ПРОГРАМА

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Розвиток аграрної науки в умовах змін клімату та
діджиталізації землеробства»

9-10 червня 2022 року

ВНАУ, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, Україна
Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ (посвідчення № 191 від 22.04.2022 р.)

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

9 червня 2022 р.

- 09⁰⁰-10⁰⁰ Реєстрація учасників (2 корпус, 1 поверх)
10⁰⁰-13⁰⁰ **ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ** (ауд. 2602)
13⁰⁰-13³⁰ Перерва
13³⁰-16³⁰ **РОБОТА ПО СЕКЦІЯХ** (корпус № 2)
Секція 1. Виклики для аграрної науки у зв'язку зі змінами клімату та особливості впровадження органічного і точного землеробства (ауд. 2421).
Секція 2. Інноваційні складові сучасних агротехнологій в умовах формування адаптивних властивостей рослин на основі генетичних ресурсів, Green tech і ґрунтозбереження (ауд. 2512).
Секція 3. Вирощування плодово-ягідних, лісових та нішевих культур за сучасних підходів до отримання рослинницької продукції (ауд. 2521).
16³⁰-17⁰⁰ Підведення підсумків конференції (ауд. 2602).

10 червня 2022 р.

Ознайомлення з науково-технічними розробками та науковими фаховими виданнями, стартапами Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум».

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Доповідь на пленарному засіданні	до 10 хв.
Доповіді в основній частині конференції	до 5 хв.
Дискусії	до 3 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ
Відкриття конференції. Вітальне слово:

- 10⁰⁰-10²⁰ **КАЛЕТНИК Григорій Миколайович** – доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Вінницького національного аграрного університету, президент ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
МАЗУР Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, професор, ректор Вінницького національного аграрного університету
ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, наукової та інноваційної діяльності Вінницького національного аграрного університету.

Доповіді на пленарному засіданні:

- 10²⁰-10³⁰ **«Цифрові технології в рослинництві»**
ДІДУР Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет
- 10³⁰-10⁴⁰ **«Вплив позакореневих підживлень на продуктивність соняшнику в умовах південного Степу України»**
КОВАЛЕНКО Олег Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садово-паркового господарства
Миколаївський національний аграрний університет
- 10⁴⁰-10⁵⁰ **«Цінність *Corylus ssp* для лісового господарства в умовах змін клімату»**
БАЛАБАК Олександр Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу генетики, селекції і репродуктивної біології рослин
Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України
- 10⁵⁰-11⁰⁰ **«Шляхи реалізації генетичного потенціалу гібридного жита в умовах Полісся»**
ТИМОЩУК Тетяна Миколаївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри фітоценозів і трофології
Поліський національний університет
- 11⁰⁰-11¹⁰ **«Продуктивність люцерни посівної за органічного вирощування рослинної сировини в умовах змін клімату»**
ГЕТМАН Надія Яківна – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет

- 11¹⁰-11²⁰ **«Продуктивність інтенсивних сортів сої в умовах Лісостепу західного»**
БАХМАТ Микола Іванович – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри землеробства, ґрунтознавства та захисту рослин
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
- 11²⁰-11³⁰ **«Сортові ресурси сої в Україні в умовах змін клімату та інтенсифікації землеробства»**
ТКАЧУК Олександр Петрович – доктор сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 11³⁰-11⁴⁰ **«Вирощування клонової підщепи пуміселект в умовах Південного Степу України»**
САМОЙЛЕНКО Микола Олександрович – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри виноградарства та плодощовівництва
Миколаївський національний аграрний університет
- 11⁴⁰-11⁵⁰ **«Використання альтернативних видів органічних добрив у сучасних технологіях вирощування сільськогосподарських та овочевих культур»**
ПАЛАМАРЧУК Віталій Дмитрович – доктор сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур, заступник декана з наукової роботи факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет
- 11⁵⁰-12⁰⁰ **«Використання актинїдії в ландшафтному дизайні в умовах Лісостепу України»**
БАЛАБАК Анатолій Федорович – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри садового-паркового господарства
Уманський національний університет садівництва
- 12⁰⁰-12¹⁰ **«Генетична детермінація елементів структури врожаю сої та комбінаційна здатність компонентів гібридизації»**
МАЗУР Олександр Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 12¹⁰-12²⁰ **«Варіації величини гетерозису урожайності зеленої маси та насіння в гібридних популяціях люцерни посівної в умовах підвищеної кислотності ґрунтового розчину»**
МАМАЛИГА Василь Степанович – кандидат біологічних наук, професор, професор кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет

- 12²⁰-12³⁰ **«Вплив антигіберелінових препаратів на морфогез і продуктивність рослин гірчиці білої сорту Ослава»**
ПОЛИВАНИЙ Степан Володимирович – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
- 12³⁰-12⁴⁰ **«Оцінка критичних періодів росту і розвитку рослин редьки олійної (*Raphanus sativus* L. var. *oleiformis* Pers.) із використанням методу індукції флуоресценції хлорофілу»**
ЦИЦЮРА Ярослав Григорович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, завідувач науково-дослідної частини
Вінницький національний аграрний університет
- 12⁴⁰-12⁵⁰ **«Поширення підліску в соснових деревостанах Шепетівського Полісся та його вплив на формування лісової підстилки»**
ЗАЙКА Володимир Костянтинович – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри лісівництва
Національний лісотехнічний університет України
- 12⁵⁰-13⁰⁰ **«Оцінка функціонування багаторічних агрофітоценозів у модульних конструкціях техноземів»**
ГАВРЮШЕНКО Олександр Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри загального землеробства та ґрунтознавства
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

СЕКЦІЯ 1
ВИКЛИКИ ДЛЯ АГРАРНОЇ НАУКИ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ЗМІНАМИ
КЛІМАТУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЧНОГО І
ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

(корпус № 2, ауд. 2421)

Голова секції: ТКАЧУК Олександр Петрович – доктор сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища.

Секретар секції: КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин.

- 13³⁰-13³⁵ **«Оптимізація технологічних заходів вирощування ефіроолійних культур в умовах Південного Степу України»**
МАНУШКІНА Тетяна Миколаївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, геодезії та землеустрою
Миколаївський національний аграрний університет
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Вплив змін клімату на біорізноманіття агроландшафтів Лісостепу правобережного»**
МУДРАК Галина Василівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Дослідження впливу біодобрих на структуру врожаю пшениці озимої»**
КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Вивчення впливу біостимуляторів на схожість та ураженість збудниками хвороб пшениці озимої»**
ВЕРГЕЛЕС Павло Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Дослідження біологічного захисту рослин у системі органічного землеробства»**
АМОНС Сергій Едуардович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Дослідження технології вирощування соняшнику в умовах змін клімату для Вінницької області»**
ГУЦОЛ Галина Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет

- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Сучасний стан природних кормових лук Східного Поділля України в умовах екологічних змін навколишнього природного середовища»**
ТІТАРЕНКО Ольга Михайлівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища, завідувач Центру інтеграції з виробництвом, підвищення кваліфікації та дорадництва
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Дослідження впливу кліматичних змін та застосування добрив на інтенсивність накопичення нітратів у рослинах пшениці озимої»**
ЯКОВЕЦЬ Людмила Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Вплив еродованості ґрунтів на накопичення у їх профілі важких металів та радіонуклідів»**
ВЕРГЕЛІС Вікторія Ігорівна – асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰ **«Технологічні аспекти вирощування гречки в умовах змін клімату»**
ВОЛКОТРУБ Надія Василівна – викладач технологічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14²⁰-14²⁵ **«Дослідження вирощування соняшника та підвищення продуктивності бджолиних сімей за змін клімату»**
КУЛИК Вадим Олександрович – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14²⁵-14³⁰ **«Підвищення ефективності сільськогосподарського вирощування за рахунок розвитку технологій точного землеробства»**
ОЛЕКСІЄНКО Олена Василівна – викладач спеціальних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Немирівський фаховий коледж будівництва, економіки та дизайну Вінницького національного аграрного університету»
- 14³⁰-14³⁵ **«Особливості впровадження органічного землеробства в умовах зони Лісостепу правобережного»**
ТИХОНОВА Тетяна Іванівна – викладач агрономічних дисциплін інженерно-агрономічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Ладизжинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

- 14³⁵-14⁴⁰ **«Дослідження екологічних проблем функціонування полежахисних лісосмуг в умовах інтенсифікації землеробства та змін клімату»**
ВІТЕР Надія Григорівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Повторні посіви кукурудзи для вирощування органічної продукції в умовах Вінниччини»**
БОНДАРЕНКО Михайло Ігорович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Дослідження накопичення важких металів у зерні злакових культур за різного періоду вегетації в умовах змін клімату»**
ГУСАК Оксана Борисівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Підбір адаптивних сортів у технології вирощування сої за умов змін клімату»**
КОРОБКО Аліна Анатоліївна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Інтенсивність накопичення важких металів у ґрунтах за вирощування олійних культур на різних фонах мінерального живлення з огляду на зміну клімату»**
МАЗУР Ольга Вікторівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Агроекологічні аспекти вирощування пшениці озимої в сучасних агроценозах Лісостепу правобережного в умовах змін клімату»**
ОВЧАРУК Іванна Іванівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Актуальні підходи до побудови сівозмін у сучасних умовах аграрного виробництва»**
САВЧЕНКО Даниїл Сергійович – аспірант
Миколаївський національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Зміни водно-фізичних властивостей ґрунту залежно від заходів його обробітку»**
ТАРАБАНОВ Радіон Валерійович – аспірант
Миколаївський національний аграрний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Оцінка критеріїв родючості ґрунту за впливу заходів його обробітку та використання сучасних мікробних препаратів»**
ПАВЛОВ Володимир Олександрович – аспірант
Миколаївський національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Енергоефективні методи термічної обробки бобів та круп для отримання органічної продукції»**
РЕВВА Віктор Юрійович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁵-15³⁰ **«Продуктивність олійних культур на півдні України в умовах змін клімату»**
ЗАДИРКО Руслан Вікторович – аспірант
Миколаївський національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 2
ІННОВАЦІЙНІ СКЛАДОВІ СУЧАСНИХ АГРОТЕХНОЛОГІЙ В
УМОВАХ ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ РОСЛИН
НА ОСНОВІ ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ, GREEN TECH І
ГРУНТОЗБЕРЕЖЕННЯ

(корпус № 2, ауд. 2512)

Голова секції: ПОЛЩУК Михайло Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії.

Секретар секції: ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії.

13³⁰-13³⁵ **«Вивчення впливу передпосівної інокуляції на біометричні показники рослин пшениці озимої в умовах дослідного поля ВНАУ»**
ПІНЧУК Наталія Володимирівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет

13³⁵-13⁴⁰ **«Вплив гербіцидів та біологічних препаратів на забур'яненість та біометричні показники і ростові процеси рослин нуту»**
ШКАТУЛА Юрій Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

13⁴⁰-13⁴⁵ **«Вплив оптимізації системи удобрення на ростові процеси і формування продуктивності кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного»**
ЦИГАНСЬКИЙ В'ячеслав Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур, заступник декана з навчальної роботи факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет

13⁴⁵-13⁵⁰ **«Вивчення впливу контролю бур'янів на урожайність гороху овочевого»**
ОКРУШКО Світлана Євгенівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет

13⁵⁰-13⁵⁵ **«Вплив позакореневих підживлень біопрепаратами на продуктивність картоплі в умовах Лісостепу правобережного»**
ПОЛЩУК Михайло Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Удосконалення технології вирощування кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного України»**
ТЕЛЕКАЛО Наталія Валеріївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур, завідувачка науково-організаційного відділу науково-дослідної частини
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Вплив передпосівної обробки насіння на продуктивність ячменю ярого»**
КОЛІСНИК Олег Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Дослідження впливу системи захисту на обмеження чисельності шкідників буряка цукрового»**
РУДСЬКА Ніна Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Успадкування вегетаційного періоду та елементів структури врожаю у гібридних популяцій квасолі звичайної»**
МАЗУР Олена Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰ **«Формування продуктивності агроценозів пшениці ярої залежно від окремих технологічних прийомів»**
ПЕЛЕХ Людмила Вікторівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵ **«Формування продуктивності ріпаку озимого за рахунок густоти стояння та сортового складу в умовах дослідного поля ВНАУ»**
ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁵-14³⁰ **«Інноваційні складові технології вирощування сорго зернового»**
БЕДРАК Олександр Васильович – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14³⁰-14³⁵ **«Дослідження технологій вирощування рослинницької продукції за використання інноваційних методів нанесення зносостійких покриттів при відновленні робочих органів ґрунтообробних машин»**
МЕЛЬНИК Юлія Анатоліївна – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

- 14³⁵-14⁴⁰ **«Перспективи та проблеми механізації вирощування сорго зернового в умовах Лісостепу правобережного»**
СТЕФАНШЕН Михайло Васильович – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Стан і перспективи вирощування сорго зернового в Україні»**
ДЯЧОК Людмила Петрівна – викладач агрономічних дисциплін агрономічно-облікового відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Роль сучасних агротехнологій у підвищенні ефективності вирощування зернових культур»**
ГУДЗЬ Віталіна Олександрівна – викладач агрономічних дисциплін інженерно-агрономічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Ладижинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Дослідження сортів сої за комплексом господарсько-цінних ознак в умовах Лісостепу правобережного України»**
ВЕРХОЛЮК Сергій Дмитрович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Відмінності сортозразків квасолі звичайної за цінними господарськими ознаками в умовах дослідного поля ВНАУ»**
СТАШЕВСЬКИЙ Роман Володимирович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Врожайність та насіннєва продуктивність сортів картоплі залежно від фону живлення, способу внесення добрив та маси садивних бульб»**
МИРОНОВА Ганна Володимирівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Вплив фону мінерального живлення на продуктивність гібридів соняшнику на півдні України»**
ПАВЛЕНКО Сніжана Георгіївна – аспірантка
Херсонський державний аграрно-економічний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Формування продуктивності гібридів кукурудзи різних груп стиглості за умов краплинного зрошення на півдні України»**
МЕЛЄШКО Ірина Омелянівна – аспірантка
Херсонський державний аграрно-економічний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Використання сучасних біопрепаратів за вирощування сої в умовах півдня України»**
ТАРАБРИНА Альона-Марія Олексіївна – аспірантка
Миколаївський національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Використання біопрепаратів за вирощування кукурудзи в умовах півдня України»**
ТЕРЕЩЕНКО Анна Володимирівна – аспірантка
Миколаївський національний аграрний університет

- 15²⁵-15³⁰ **«ФітореMediaція – високоефективний екологічний захід очищення ґрунтів від токсикантів»**
КУЦЕНКО Микола Ігорович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15³⁰-15³⁵ **«Вивчення накопичення важких металів овочами за різного періоду їх вегетації»**
ПІДДУБНА Антоніна Миколаївна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15³⁵-15⁴⁰ **«Сучасні підходи до обробітку ґрунту при вирощуванні ріпаку озимого»**
ГАРО Ігор Миколайович – аспірант
Миколаївський національний аграрний університет
- 15⁴⁰-15⁴⁵ **«Продуктивність ярої та озимої форм гороху в зоні південного Степу України»**
ВОРОНКОВА Ганна Миколаївна – аспірантка
Миколаївський національний аграрний університет
- 15⁴⁵-15⁵⁰ **«Вплив норми висіву насіння та оптимізації системи удобрення на формування продуктивності гібридів кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного»**
ТЕЛЕВАТЮК Богдан Іванович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁵⁰-15⁵⁵ **«Дослідження мікофлорного складу сірого лісового ґрунту залежно від виду угідь»**
МЕЛЬНИК Вікторія Олександрівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 3
ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВО-ЯГІДНИХ, ЛІСОВИХ ТА НІШЕВИХ
КУЛЬТУР ЗА СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ОТРИМАННЯ
РОСЛИННИЦЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

(корпус № 2, ауд. 2521)

Голова секції: ЯЩУК Ольга Миколаївна – викладач відокремленого структурного підрозділу «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету».

Секретар секції: ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства.

- 13³⁰-13³⁵ **«Вивчення особливостей насіннєвого розмноження гінкго дволопатевого в умовах м. Вінниці»**
МАГУСЯК Михайло Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Кліматичний відгук радіального дуба звичайного (*Quercus robur* L.) різного походження в умовах Західного Лісостепу України»**
НОВАК Анатолій Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісівництва
Національний лісотехнічний університет України
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Формування врожаю моркви столової залежно від строків сівби в зоні Правобережного Лісостепу України»**
ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Особливості створення та експлуатації садів у стилі «Нова хвиля» на садово-паркових об'єктах Вінниччини»**
ЦИГАНСЬКА Олена Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Дисбаланс мінерального живлення салату листового в системі аквапоніки»**
КОЛЕСНИК Тетяна Миколаївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувачка кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства
Національний університет водного господарства та природокористування

- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Перспективи вирощування лаванди вузьколистої (*Lavandula angustifolia* Mill) як нішевої культури в умовах змін клімату»**
АЛЕКСЄЄВ Олексій Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Вплив термічної обробки та консервації грибів на вміст у них важких металів»**
ВРАДІЙ Оксана Ігорівна – асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Технологія і механізація посіву гарбузів (*Cucurbita pepo*), як нішевої культури, на невеликих ділянках»**
ШОПЯК Богдан Ярославович – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Вирощування нішевих культур при застосуванні інноваційних підходів до комплектування сільськогосподарської техніки»**
ШУЛЬГАН Вадим Вікторович – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14¹⁵-14²⁰ **«Інноваційне обладнання для вирощування і переробки нішевих культур»**
ВОЛКОТРУБ Сергій Аркадійович – викладач технічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14²⁰-14²⁵ **«Інноваційні технологічні підходи до вирощування капусти броколі, як нішевої культури»**
НЕЧИПОРЕНКО Лілія Олександрівна – викладач агрономічних дисциплін агрономічно-облікового відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14²⁵-14³⁰ **«Дослідження технології вирощування фундука в умовах Лісостепу правобережного»**
ПРИСЯЖНЮК Олена Володимирівна – викладач агрономічних дисциплін агрономічно-облікового відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14³⁰-14³⁵ **«Сучасні підходи до вирощування зернобобових нішевих культур для реалізації потенціалу їх урожайності»**
ЯЩУК Ольга Миколаївна – викладач агрономічних дисциплін агрономічно-облікового відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»

- 14³⁵-14⁴⁰ **«Вивчення технологій вирощування жимолості та ірги, як перспективних нішевих культур»**
ЯЩУК Іван Іванович – викладач агрономічних дисциплін агрономічно-облікового відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Вирощування фацелії, як нішевої культури, на сидерат і для отримання якісного натурального меду»**
ГОРЯЧИЙ Василь Андрійович – викладач технологічних дисциплін інженерно-технологічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Застосування крапельного зрошення, як елементу технології вирощування плодово-ягідних культур, в умовах Лісостепу правобережного»**
КІЗЯН Наталія Анатоліївна – викладач загальноосвітніх дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Розвиток інноваційних проєктів із вирощуванню ягідних культур в умовах змін клімату»**
ПІДГАЄЦЬ Олена Нарцизівна – викладач-методист агрономічно-облікового відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Впровадження сучасних технологій у вирощування органічної продукції яблуневого саду»**
ЗАГНІЙ Ольга Іванівна – викладач спеціальних дисциплін
Відокремлений структурний підрозділ «Немирівський фаховий коледж будівництва, економіки та дизайну Вінницького національного аграрного університету»
- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Дослідження акліматизації деревних декоративних насаджень в умовах дендропарку «Ладизинський гай»»**
БАРСЬКА Людмила Григорівна – викладач агрономічних дисциплін інженерно-агрономічного відділення інженерно-агрономічного відділення
Відокремлений структурний підрозділ «Ладизинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету»
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Аналіз сучасного стану полезахисних лісосмуг Вінницької області»**
ПАНКОВА Сніжана Олексіївна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Оцінка ролі плодово-ягідних культур у забезпеченні ефективності галузі бджільництва Вінниччини»**
ШУЛЬГАН Марія Ярославівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

- 15¹⁵-15²⁰ **«Вивчення важливості збереження різних популяцій антофілів у запиленні нішевих культур»**
САЛЮК Олександр Олександрович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Підвищення продуктивності пасіки за рахунок вирощування нішевих культур»**
СКРИПНИК Сергій Вікторович – аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁵-15³⁰ **«Вплив позакоренових підживлень мікродобривами на продуктивність капусти броколі в умовах зрошення на півдні України»**
САХНО Ігор Миколайович – аспірант
Херсонський державний аграрно-економічний університет
- 15³⁰-15³⁵ **«Перспективи вирощування моркви (*Daucus Carota* L.) в умовах Лісостепу Правобережного України»**
ВДОВИЧЕНКО Ірина Петрівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ МОРКВИ СТОЛОВОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ В ЗОНІ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.

На сьогоднішній день найбільш нагальним питанням є забезпечення населення продуктами харчування, зокрема такими, які можливо тривалий час зберігати та перевозити на далекі відстані, а також ті, які є корисними і мають широке застосування. До таких продуктів відносяться коренеплідні овочеві, зокрема морква столова.

На розвиток світового ринку овочів здійснюють вплив: загострення продовольчої безпеки у багатьох країнах світу, що зумовлює підвищену увагу до овочів як одного із основних продуктів харчування, посилення конкуренції на ринку. На розвиток овочевого ринку значний вплив здійснює світовий ринок, що в свою чергу впливає на підвищення ефективності виробництва овочів.

Україна є одним із провідних виробників овочевої продукції. В останні роки відбуваються зміни у сільському господарстві, що призводить до збільшення площ під овочевими культурами. Посівні площі під овочами у світі становлять 55 млн. га. В Україні, також, спостерігається тенденція до збільшення площ під овочевими культурами. Однак, варто відмітити, що середня врожайність овочевих рослин ще є не досить високою. Розвиток галузі овочівництва потребує вивчення та удосконалення технологій вирощування овочевих культур з метою підвищення врожаю та покращення його якості.

Морква столова є однією з найбільш поширених овочевих рослин у сільському господарстві. Її вирощують практично у всіх ґрунтово-кліматичних зонах з метою споживання у свіжому вигляді та для переробки.

Світові площі вирощування моркви столової складають понад 584 тис га, що підтверджує її цінність як культури. Найбільші посівні площі зосереджені в Азії (28 %), зокрема в Китаї та Японії. Значна частина площ зайнятих під морквою зосереджена в Європі (понад 134 тис га), її вирощують в основному в Польщі, Франції та Англії. В Україні коренеплоди моркви вирощують по всій території на площі понад 23 тис га. В структурі посівних площ вона займає близько 6,5 %. Морква – високоврожайна овочева культура. За умов правильної агротехніки врожайність її становить 50 - 70 т/га.

Морква столова є цінна овочева культура, яка набула широкого поширення не тільки в Україні, але і у по всій Земній кулі. Цінність її полягає у високих смакових якостях, багатому хімічному складу, тривалому періоду зберігання продукції, що дає можливість споживати її круглорічно як у свіжому так і переробленому вигляді. Також, морква використовується у медицині, адже завдяки хімічному складу здатна впливати позитивно на людський організм. За даними науковців коренеплоди моркви містять такі елементи як : залізо, алюміній, марганець, магній, купрум, натрій, калій та інші.

Залежно від сорту, гібриду, умов та технології вирощування коренеплоди моркви накопичують 12-15 % сухих речовин, 8–12 % вуглеводів, у тому числі 6–9 % цукрів, 1,0–1,2 % клітковини, 0,37–2,93 % пектинових речовин, 1,0–2,2 % білків, 0,2–0,3 % жирів. Морква є лідером серед більшості овочевих культур за вмістом вітамінів (А, В1, В2, В6, С, Д, Е, К, РР). Вона містить також ряд інших корисних для нашого організму речовин: фолієву кислоту, ефірне масло, солі кальцію, фосфор, йод, залізо, натрій, магній, калій. Найбільше серед овочів

коренеплоди моркви накопичують каротину (8–12 мг %, а деякі сорти і гібриди – більше 20 мг%). Залежно від кількості цього вітаміну в коренеплодах морква має різну інтенсивність забарвлення. Пектинові речовини моркви, у склад яких входять солі кальцію, здатні адсорбувати важкі і радіоактивні метали, токсини.

Вибір відповідного строку сівби моркви столової є одним з основних найважливіших технологічних прийомів, який дає можливість оптимізувати врожайність та якість продукції. Для будь-якої сільськогосподарської культури є свій оптимальний строк сівби. Запізнення з посівами призводить до зниження врожаю. Оптимальний строк висіву насіння дає можливість зменшити вплив низьких та високих температур, шкідників, хвороб і бур'янів. Дослідження проведені на інших овочевих рослинах показують, що оптимальні строки є ті, які створюють найбільш сприятливі умови для їх росту, розвитку та формування врожаю.

Мета дослідження. Метою досліджень було вивчення строків сівби моркви столової, як технологічного прийому та виявлення найбільш оптимального з них.

Методика досліджень. Досліди по вивченню технологічних прийомів вирощування моркви столової проводили у 2020-2021 рр. в умовах дослідного поля ВНАУ. За методичними вказівками розробляли схему досліду та проводили спостереження за фенологічними фазами, біометричні вимірювання та облік врожаю. Попередником моркви столової були огірки. Дослід включав 8 варіантів з триразовою повторністю. Дослідження проводили з сортом Шантане КЛ та гібридом Болівар F₁. Варіантами досліду були строки сівби: III декада березня, I декада квітня, II декада квітня та III декада квітня. За контроль було обрано строк сівби I декада квітня, оскільки він є рекомендованим для зони Лісостепу.

Площа облікової ділянки складала 5 м², а кількість облікових рослин на одному варіанті 10. Насіння висівали вручну з міжряддям 45 см.

Протягом вегетації проводили фенологічні спостереження і біометричні вимірювання. Згідно методики дослідної справи відмічали такі фази росту та розвитку моркви столової: поодинокі та масові сходи, формування першого листка, формування коренеплоду, фазу технічної стиглості. Вимірювали масу коренеплоду у динаміці.

Облік врожаю проводили в технічній стиглості рослин згідно вимог чинного стандарту. Масу коренеплодів з кожної ділянки окремо визначали методом зважування, діаметр плодів – за допомогою штангенциркуля, довжину – за допомогою мірної лінійки. Одержані в дослідах показники обробляли статистично, методом дисперсійного аналізу.

Досліджувані сорт та гібрид, а також строки сівби впливали на тривалість міжфазних періодів рослин моркви столової. Міжфазний період «сівба – масові сходи» найтривалішим був за строку сівби III декада 03: у сорту Шантане КЛ – 36 діб, що на 3 доби триваліший від контролю та на 12 діб – від строку сівби III декада 04, у гібриду Болівар F₁ – 34 доби, що на 3 доби триваліший за контроль та на 12 діб триваліший за строк сівби III декада 04.

Закономірність тривалості міжфазних періодів залежно від строків сівби зберігалась у наступні фази росту та розвитку моркви столової. Період від формування розетки до формування коренеплоду за строку сівби III декада 03

був на 2 доби триваліший від контрольного варіанту у досліджуваного сорту, та на 1 добу – у гібриду.

Період формування коренеплоду – технічна стиглість тривав від 80 до 92 діб. Коротшим він був за строку сівби III декада 04 : у сорту Шантане КЛ на 12 діб коротший від контролю, у гібриду Болівар F₁ на 8 діб відповідно коротший від контролю. Найтриваліший даний міжфазний період був у рослин моркви столової висіяних за строку сівби III декада 03, у сорту Шантане КЛ – 92 доби, у гібриду Болівар F₁ – 89 діб.

На тривалість вегетаційного періоду впливають: особливості сорту, гібриду та умови вирощування, які різнилися за строками сівби. Тому, найдовший період тривалості вегетаційного періоду мали рослини за строку сівби III декада 03: у сорту Шантане КЛ – 126 діб, у гібриду Болівар F₁ – 124 доби, що на 4 та 3 доби триваліший за контрольні варіанти. Найкоротший період тривалості вегетаційного періоду зафіксовано за строку сівби III декада 04 відповідно 106 та 109 діб, що на 16 та 12 діб коротші за контрольні варіанти.

Отже, за результатами проведених досліджень виявлено вплив строків сівби на настання та проходження фаз росту та розвитку рослин моркви столової. Також, більш ранні строки сівби сприяли подовженню міжфазних періодів, а пізні – їх скороченню. Тому, для отримання більш раннього врожаю краще висівати моркву столову у більш ранні строки.

Строк сівби здійснює вплив на формування коренеплодів моркви столової. Для визначення динаміки формування коренеплодів і зокрема інтенсивності наростання їх маси вимірювання проводили у динаміці. Вимірювання у I декаді липня показали, що найбільшу масу коренеплоду зафіксовано у варіантів за строку сівби III декада 03: у сорту Шантане КЛ – 49,5 г, у гібриду Болівар F₁ – 51,2 г, що на 14,4 та 14,3 г більше в порівнянні з контрольними варіантами та на 22,0 і 20,9 г більше за варіанти строку сівби III декада 04.

Вимірювання у I декаді серпня показали, що ранні строки сівби мають позитивний вплив на ріст коренеплодів. Так, на варіанті за строку сівби III декада березня маса коренеплоду склала : у сорту Шантане КЛ – 83,6 г, у гібриду Болівар F₁ – 86,3 г, де приріст відносно контрольних варіантів склав 11 та 11,9 г більше.

Найбільша маса коренеплодів була зафіксована у I декаді вересня. За першого строку сівби моркви столової приріст маси коренеплоду відносно контрольних варіантів склав 23,7 та 25,5 г відповідно сорту та гібриду. Найменшу масу мали коренеплоди моркви столової висіяної за строку сівби III декада квітня: у сорту Шантане КЛ – 88 г, у гібриду Болівар F₁ – 93,7 г, що менше відносно контрольних варіантів на 4 та 8,8 г відповідно.

Отже, за результатами вимірювання маси коренеплодів виявлено вплив строків сівби на їх величину та в цілому інтенсивність наростання маси по датах вимірювання показників.

Морква є однією із основних овочевих культур, які вирощуються в Україні. Нові сорти та удосконалена технологія вирощування забезпечує отримання високих показників врожаю. Елементи технології, які впливають на формування врожаю є строки сівби. Вивчення строків сівби моркви столової показало, що сівба насіння у ранні строки забезпечує формування більших показників врожаю з кращими біометричними параметрами коренеплодів. Найбільшу врожайність

моркви столової отримано за строку сівби III декада березня: у сорту Шантане КЛ – 41,4 т/га, у гібриду Болівар F₁ – 47,1 т/га, де приріст відносно контролів становив 4,9 та 5,2 т/га відповідно. Істотність даної різниці підтверджено результатами дисперсійного аналізу.

Враховуючи показники врожаю, варто відмітити, що у всіх досліджуваних варіантів вони були високими. Проте, строки сівби II та III декади квітня забезпечили меншу врожайність порівняно з контролем на 2,0 і 5,5 т/га у сорту Шантане КЛ та 2,5 і 5,1 т/га у гібриду Болівар F₁.

Досліджувані сорт та гібрид характеризувались високими показниками товарності. В цілому на товарність у досліді впливали сортові особливості, а також строки сівби насіння моркви столової. Товарність моркви столової залежно від варіанту дослідів становила 77,2 – 88,0 %. Найвищим показником товарності характеризувались коренеплоди гібриду Болівар F₁ за строку сівби III декада березня – 88,0 %, що на 2,7 % вище за контроль

За результатами біометричних вимірів виявлено вплив строків сівби на біометричні параметри коренеплодів моркви столової. Основним показником, який впливає на величину врожаю є маса коренеплоду. Найбільшу масу коренеплодів зафіксовано у рослин висіяних за строку сівби III декада березня : у сорту Шантане КЛ – 122 г у гібриду Болівар F₁ – 128 г, що більше за контрольні варіанти на 23,7 та 25,5 г відповідно. З кожним послідуєчим строком сівби маса коренеплодів зменшувалась. Так, найменшу масу отримано за строку сівби III декада квітня – 88 – 93,7 г відповідно, а це на 10,3 та 8,8 г менше за контрольний варіант. Порівнюючи досліджувані сорт та гібрид варто відмітити, що більшу масу коренеплоду зафіксовано у гібриду Болівар F₁.

За діаметром коренеплоду найбільшим цей показник було відмічено за строку сівби III декада березня : у сорту Шантане КЛ – 6,2 см у гібриду Болівар F₁ – 6,6 см, що більше за контрольні варіанти на 0,4 см відповідно. Отже, згідно проведених досліджень встановлено, що найбільшу врожайність та кращі біометричні показники продукції забезпечує строк сівби III декада березня.

Отже, в результаті проведених досліджень виявлено вплив строків сівби на ріст та розвиток рослин моркви столової, її врожайність та біометричні параметри продукції. Висів моркви столової у ранні строки (III декада березня) сприяло подовженню проходження фенологічних фаз росту та розвитку рослин моркви столової. Проте, даний строк сівби забезпечив отримання найбільшої врожайності, з кращими біометричними параметрами коренеплодів та вищої товарності продукції. Так, приріст врожаю за строку сівби III декада березня у досліджуваних сорту та гібриду склав 4,9-5,2 т/га. При цьому показник товарності, також, був найвищий і становив 86,4 – 88 %. За масою коренеплоду строк сівби III декада березня перевершив контроль. Зокрема, сорт Шантане КЛ на 3,7 г, гібрид Болівар F₁ – 5,5 г.